

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. gruodžio 21 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Valstybės pagalba — Pagalba, kurią Belgijos Karalystė suteikė ARCO grupės finansiniams kooperatyvams — Indėlių garantijų sistemos — Direktyva 94/19/EB — Taikymo sritis — Garantijų sistema, pagal kurią apsaugomi finansų sektoriuje veikiančių kooperatyvų narių — fizinių asmenų — pajai — Neįtraukimas — SESV 107 ir 108 straipsniai — Komisijos sprendimas, kuriuo pagalba pripažįstama nesuderinama su vidaus rinka“

Byloje C-76/15

dėl *Grondwettelijk Hof* (Konstitucinis Teismas, Belgija) 2015 m. vasario 5 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. vasario 19 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Paul Vervloet,

Marc De Wit,

Edgard Timperman,

Godelieve Van Braekel,

Patrick Beckx,

Marc De Schryver,

Guy Deneire,

Steve Van Hoof,

Organisme voor de financiering van pensioenen Ogeo Fund,

Gemeente Schaarbeek,

Frédéric Ensch Famenne

prieš

Ministerraad,

dalyvaujant

Arcofin CVBA,

* Proceso kalba: nyderlandų.

Arcopar CVBA,

Arcoplus CVBA,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurių sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešič, teisėjai A. Prechal, A. Rosas (pranešėjas), C. Toader ir E. Jarašiūnas,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. balandžio 6 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- P. Vervloet, M. De Wit, E. Timperman, G. Van Braekel, P. Beckx, M. De Schryver, G. Deneire ir S. Van Hoof, atstovaujамų advokatų K. Geelen, E. Monard ir W. Moonen,
- *Organisme voor de financiering van pensioenen Ogeo Fund*, atstovaujamos advokatų J. Bourtembourg ir F. Belleflamme,
- *Arcofin CVBA*, *Arcopar CVBA* ir *Arcoplus CVBA*, atstovaujамų advokatų A. Verlinden, R. Martens ir C. Maczkovics,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos J.-C. Halleux ir C. Pochet, padedamų advokatų S. Ryelandt ir P. De Bock,
- Europos Komisijos, atstovaujamos P.-J. Loewenthal, L. Flynn ir A. Nijenhuis,

susipažinęs su 2016 m. birželio 2 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas, pirma, dėl 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/19/EB dėl indėlių garantijų sistemų (OL L 135, 1994, p. 5; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk. 2 t., p. 252), iš dalies pakeistos 2005 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/1/EB (OL L 79, 2005, p. 9) (toliau – Direktyva 94/19), 2 ir 3 straipsnių išaiškinimo ir, antra, dėl 2014 m. liepos 3 d. Komisijos sprendimo 2014/686/ES dėl valstybės pagalbos SA.33927 (2012/C) (ex 2011/NN), kurią suteikė Belgija[:]. Garantijų sistema, pagal kurią apsaugomos finansinių kooperatyvų narių – fizinių asmenų – akcijos [pagal kurią apsaugomi finansinių kooperatyvų narių – fizinių asmenų – pajai] (OL L 284, 2014, p. 53; toliau – 2014 m. liepos 3 d. sprendimas), galiojimo, taip pat dėl SESV 108 straipsnio 3 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Paul Vervloet, Marc De Wit, Edgard Timperman, Godelieve Van Braekel, Patrick Beckx, Marc De Schryver, Guy Deneire ir Steve Van Hoof, taip pat *Organisme voor de financiering van pensioenen Ogeo Fund* (pensijų finansavimo institucija „Ogeo Fund“), *Gemeente Schaarbeek* (Scharbeko savivaldybė, Belgija) ir Frédéric Ensche Famenne ginčą su *Ministerraad* (Ministrų Taryba, Belgija) dėl finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistemos, nustatytos pagal 1998 m. vasario 22 d. *wet tot vaststelling van het organiek statuut*

van de Nationale Bank van België (Įstatymas dėl Belgijos nacionalinio banko statuto patvirtinimo; *Belgisch Staatsblad*, 1998 m. kovo 28 d., p. 9377), iš dalies pakeisto 2011 m. kovo 3 d. *koninklijk besluit betreffende de evolutie van de toezichtsarchitectuur voor de financiële sector* (Karaliaus nutarimas, kuriuo įtvirtinama finansų sektoriaus kontrolės struktūros raida; *Belgisch Staatsblad*, 2011 m. kovo 9 d., p. 15623) (toliau – 1998 m. vasario 22 d. įstatymas), 36/24 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos 3 punkto atitikties Belgijos Konstitucijoje įtvirtintam lygybės principui.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 94/19

- 3 Direktyva 94/19 buvo panaikinta 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/49/ES dėl indėlių garantijų sistemų (OL L 173, 2014, p. 149). Direktyva 94/19 panaikinta nuo 2015 m. liepos 4 d., todėl ji taikoma pagrindinėje byloje.
- 4 Direktyvos 94/19 pirmoje, aštuntoje, šešioliktoje ir septynioliktoje konstatuojamosiose dalyse buvo nustatyta:

„kadangi pagal [EB sutartyje] numatytus tikslus harmoninga kredito įstaigų veiklos plėtra visoje Bendrijoje turėtų būti skatinama šalinant visus įsisteigimo teisės ir laisvės teikti paslaugas apribojimus kartu stiprinant bankų sistemos stabilumą ir indėlininkų apsaugą;

<...>

kadangi derinimas turi apsiriboti pagrindiniais indėlių garantijų sistemų elementais ir užtikrinti, kad per labai trumpą laikotarpį būtų išmokėtos pagal garantiją numatytos išmokos, apskaičiuotos remiantis suderintu minimaliu lygiu;

<...>

kadangi, viena vertus, norint apsaugoti vartotojus ir išlaikyti finansų sistemos stabilumą, šioje direktyvoje numatytas minimalus garantijos lygis turi būti toks, kad neliktų pernelyg daug neapsaugotų indėlių; kadangi, kita vertus, nederėtų visoje Bendrijoje taikyti tokį apsaugos lygį, kuris tam tikrais atvejais galėtų paskatinti nesaugų kredito įstaigų valdymą; kadangi turi būti atsižvelgiama į finansavimo sistemų išlaidas; kadangi būtų racionalu nustatyti suderintą minimalią 20 000 [eurų] garantuojamą sumą; kadangi siekiant, kad sistemos galėtų pasiekti šį lygį, gali prireikti tam tikrų pereinamojo laikotarpio priemonių;

kadangi kai kurios valstybės narės indėlininkams siūlo indėlių draudimą, viršijantį šioje direktyvoje nurodytą suderintą minimalų draudimo lygį; kadangi netinkama reikalauti, kad tokios sistemos, iš kurių kelios visai neseniai buvo įkurtos vadovaujantis [1986 m. gruodžio 22 d. Komisijos rekomendacija 87/63/EEB dėl indėlių garantijų sistemų nustatymo Bendrijoje (OL L 33, 1987, p. 16)], būtų pakeistos“.

5 Šios direktyvos 1 straipsnio 1 ir 4 punktuose buvo nustatyta:

„Šioje direktyvoje:

- 1) *indėlis* – bet koks kredito likutis, atsiradęs dėl sąskaitoje paliktų lėšų arba dėl laikinų situacijų, susidariusių dėl įprastų bankinių sandorių, kuri kredito įstaiga turi gražinti pagal taikomas teisinės nuostatas ir sutartines sąlygas, taip pat bet kokia skola, patvirtinta kredito įstaigos išduotu sertifikatu.

Jungtinės Karalystės ir Airijos namų statybos draugijų akcijos, išskyrus šios direktyvos 2 straipsnyje nurodytas kapitalo savybių turinčias akcijas, yra laikomos indėliais.

Indėliais nelaikomos obligacijos, atitinkančios 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyvos 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo [(OL L 375, 1985, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 139)], 22 straipsnio 4 dalies sąlygas.

<...>

<...>

- 4) *kredito įstaiga* – įstaiga, kuri iš visuomenės priima indėlius ar kitas gražintinas lėšas bei savo sąskaita teikia paskolas“.

6 Direktyvos 94/19 2 straipsnyje nurodyta:

„Garantijų sistemų išmokos netaikomos:

<...>

– bet kurioms nuosavų lėšų sudėtinėms dalims, kurios patenka į 1989 m. balandžio 17 d. Tarybos direktyvos 89/299/EEB dėl kredito įstaigų nuosavų lėšų [(OL L 124, 1989, p. 16)] 2 straipsnyje pateiktą nuosavų lėšų apibrėžimą,

<...>“

7 Direktyvos 94/19 3 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje buvo nustatyta:

„Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos teritorijoje būtų įdiegta ir oficialiai pripažinta viena ar kelios indėlių garantijų sistemos. Nė viena pagal [1977 m. gruodžio 12 d. pirmosios Tarybos direktyvos 77/780/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kredito įstaigų veiklos pradėjimu ir vykdymu, derinimo (OL L 322, 1977, p. 30)] 3 straipsnį toje valstybėje narėje veiklos licenciją gavusi kredito įstaiga, nedalyvaujanti minėtoje sistemoje, negali priimti indėlių, išskyrus šios dalies antroje pastraipoje ir 4 dalyje numatytas aplinkybes [numatytas atvejus].“

Direktyvos 77/780 ir 89/299

8 Direktyvos 77/780 ir 89/299 buvo panaikintos ir pakeistos 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/12/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (OL L 126, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 3 t., p. 272), kuri buvo panaikinta ir pakeista 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (OL L 177, 2006, p. 1), kuri nuo 2014 m. sausio 1 d. buvo panaikinta ir pakeista 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis

kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013, p. 338, ir klaidų ištaisymas OL L 208, 2013, p. 73).

9 Direktyvos 77/780 1 straipsnis buvo suformuluotas taip:

„Šioje direktyvoje:

— kredito įstaiga – įstaiga, kuri iš visuomenės priima indėlius ar kitas grąžintinas lėšas bei savo sąskaita teikia paskolas;

<...>“

10 Direktyvos 89/299 1 straipsnio 2 dalyje buvo numatyta:

„Šioje direktyvoje kredito įstaigos yra įstaigos, kurioms taikoma [Direktyva 77/780, pastarąjį kartą iš dalies pakeista 1986 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 86/524/EEB (OL L 309, 1986, p. 15)].“

11 Direktyvos 89/299 2 straipsnyje buvo numatyta:

„1. Kredito įstaigų nekonsoliduotas nuosavas lėšas, atsižvelgiant į 6 straipsnyje numatytas ribas, sudaro:

1) apmokėtas kapitalas, apibrėžtas [1986 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvos 86/635/EEB dėl bankų ir kitų finansų įstaigų metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės (OL L 372, 1986, p. 1)] 22 straipsnyje, pridėjus akcijų priedus, neįskaitant privilegijuotųjų akcijų su kaupiamuoju dividendu;

<...>“

Direktyva 2006/48

12 Direktyvos 2006/48, nuo 2009 m. gruodžio 7 d. iš dalies pakeistos 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/111/EB (OL L 302, 2009, p. 97; toliau – Direktyva 2006/48), 4 straipsnyje buvo nustatyta:

„Šioje direktyvoje taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

1) „kredito įstaiga“ – įmonė, kuri verčiasi indėlių ar kitų grąžintinų lėšų priėmimu iš visuomenės ir paskolų teikimu savo sąskaita;

<...>“

13 Direktyvos 2006/48 57 straipsnio pirmoje pastraipoje buvo numatyta:

„Kredito įstaigų nekonsoliduotas nuosavas lėšas, atsižvelgiant į 66 straipsnyje numatytas ribas, sudaro:

a) apmokėtas kapitalas, kaip apibrėžta Direktyvos 86/635/EEB 22 straipsnyje, pridėjus su juo susijusių akcijų priedus, veiklos tęstinumo sąlygomis visiškai padengiantis nuostolius, o bankroto arba likvidavimo atveju pagal prioritetą tenkinamos visos kitos pretenzijos;

<...>“

Direktyva 86/635

- 14 Direktyvos 86/635 22 straipsnis „Įsipareigojimai: 9 straipsnis – Pasirašytas kapitalas“ suformuluotas taip:

„Šiame straipsnyje nurodomos visos sumos nepriklausomai nuo jų faktinės paskirties, kurios, atsižvelgiant į teisinę atitinkamos įstaigos struktūrą, pagal nacionalinės teisės aktus laikomos akcininkų arba kitų savininkų pasirašytu akciniu kapitalu.“

Belgijos teisė

- 15 1998 m. vasario 22 d. įstatymo 36/24 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Jei finansų rinkas staiga ištiktų krizė arba kiltų didelė sisteminės krizės grėsmė, Karalius, siekdamas apriboti jos mastą ar pasekmes, bankui pateikus nuomonę, turi teisę:

- 1° priimti nutarimus, papildančius 1975 m. liepos 9 d. Įstatymą dėl draudimo įmonių kontrolės, 1991 m. sausio 2 d. Įstatymą dėl valstybės skolos vertybinių popierių rinkos ir pinigų politikos priemonių, 1993 m. kovo 22 d. Įstatymą dėl kredito įstaigų statuso ir kontrolės, 1995 m. balandžio 6 d. Įstatymą dėl investicinių įmonių statuso ir kontrolės, 2002 m. rugpjūčio 2 d. Įstatymą dėl finansų sektoriaus priežiūros ir finansinių paslaugų, Bendrovių kodekso VIII knygos III antraštinės dalies II skyriaus III skirsnį ir Karaliaus nutarimą Nr. 62 dėl pakeičiamų finansinių priemonių deponavimo ir operacijų su šiomis priemonėmis atlikimo, koordinuotą 2004 m. sausio 27 d. Karaliaus nutarimu, ar nukrypstančius nuo jų;
- 2° numatyti sistemą, pagal kurią įsipareigojimams, kuriuos prisiėmė pagal minėtą įstatymą prižiūrimos Karaliaus nustatytos institucijos, suteikiama valstybės garantija, arba suteikti valstybės garantiją tam tikriems šių institucijų turimiems reikalavimams;
- 3° jei reikia, priimant reglamentus pagal 1° punktą, numatyti sistemą, pagal kurią valstybės garantija suteikiama pajininkams, kurie yra fiziniai asmenys, siekiant sugrąžinti jiems turimą kooperatyvų, kuriems pagal 1962 m. sausio 8 d. Karaliaus nutarimą dėl nacionalinių kooperatyvų asociacijų ir kooperatyvų licencijavimo sąlygų nustatymo yra išduota veiklos licencija, ir kooperatyvų – įstaigų, kurioms, remiantis pirmiau minėtais įstatymais, taikoma priežiūra arba kurios bent jau pusę savo turto yra investavusios į tokias įstaigas, kapitalo dalį;

<...>“

- 16 2008 m. lapkričio 14 d. *koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 15 oktober 2008 houdende maatregelen ter bevordering van de financiële stabiliteit en inzonderheid tot instelling van een staatsgarantie voor verstrekte kredieten en andere verrichtingen in het kader van de financiële stabiliteit, voor wat betreft de bescherming van de deposito 's, de levensverzekeringen en het kapitaal van erkende coöperatieve vennootschappen, en tot wijziging van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten* (Karaliaus dekretas dėl 2008 m. spalio 15 d. įstatymo dėl priemonių finansiniam stabilumui didinti, visų pirma nustatančio valstybės garantiją, susijusią su suteiktomis paskolomis ir kitomis operacijomis, atliktomis įgyvendinant finansinį stabilumą, kiek tai susiję su indėlių, gyvybės draudimo ir veiklos licenciją gavusių kooperatyvų kapitalo apsauga, ir iš dalies keičiančio 2002 m. rugpjūčio 2 d. įstatymą dėl finansų sektoriaus priežiūros ir finansinių paslaugų, įgyvendinimo) (*Belgisch Staatsblad*, 2008 m. lapkričio 17 d.,

p. 61285), iš dalies pakeisto 2011 m. spalio 10 d. *koninklijk besluit* (Karaliaus nutarimas) (*Belgisch Staatsblad*, 2011 m. spalio 12 d., p. 62641) (toliau – 2008 m. lapkričio 14 d. Karaliaus nutarimas), 3 straipsnyje numatyta:

„*Caisse des Dépôts et Consignations* (Indėlių ir konsignacijų kasa) viduje sukuriamas fondas, pavadintas Specialiuoju indėlių, gyvybės draudimo ir veiklos licenciją gavusių kooperatyvų kapitalo apsaugos fondu.

Karalius reglamentuoja pirmoje pastraipoje nurodyto fondo organizavimą ir veikimą.“

17 2008 m. lapkričio 14 d. Karaliaus nutarimo 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Jame, pateikę prašymą, gali dalyvauti kooperatyvai, kuriems pagal 1962 m. sausio 8 d. Karaliaus nutarimą dėl nacionalinių kooperatyvų asociacijų ir kooperatyvų licencijavimo sąlygų nustatymo yra išduota veiklos licencija ir kurie yra kontroliuojamos institucijos, nurodytos 1998 m. vasario 22 d. įstatymo 36/24 straipsnio 2 dalyje, arba kurių bent jau pusė turto tiesiogiai arba netiesiogiai yra investuota į tokias institucijas.

Pirmoje pastraipoje nurodytas prašymas turi būti registruotu laišku adresuotas finansų ministrui.

<...>“

18 2011 m. lapkričio 7 d. *koninklijk besluit tot toekenning van een garantie tot bescherming van het kapitaal van erkende coöperatieve vennootschappen* (Karaliaus nutarimas, kuriuo suteikiama garantija siekiant apsaugoti veiklos licenciją gavusių kooperatyvų kapitalą) (*Belgisch Staatsblad*, 2011 m. lapkričio 18 d., p. 68640, toliau – 2011 m. lapkričio 7 d. Karaliaus nutarimas), 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Remiantis 2008 m. lapkričio 14 d. Karaliaus nutarimo 4 straipsnio 3 dalimi, tenkinami šių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų prašymai apsaugoti kapitalą:

– [*Arcopar*]

– [*Arcofin*]

– [*Arcoplus*]

<...>“

19 Remiantis 2011 m. lapkričio 7 d. Karaliaus nutarimo 3 straipsniu, šis nutarimas įsigaliojo 2011 m. spalio 14 d.

2014 m. liepos 3 d. sprendimas

20 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 1 konstatuojamojoje dalyje Europos Komisija nurodo, kad 2011 m. lapkričio 7 d. raštu „Belgijos valstybė pranešė Komisijai, kad sukūrė garantijų sistemą <...>, pagal kurią apsaugomos [apsaugomi] patvirtintų kooperatinių bendrovių, kurioms taikoma rizikos ribojimu pagrįsta Belgijos nacionalinio banko <...> priežiūra arba kurios ne mažiau kaip pusė turto yra investavusios į įstaigą, kuriai taikoma tokia priežiūra (toliau – finansiniai kooperatyvai), narių – fizinių asmenų – akcijos [pajai]“.

- 21 Šio sprendimo 8 konstatuojamąja dalimi pradedamas Komisijos pateiktas dalies „Priemonės, apie kurią pranešta, sukūrimas“ aprašymas. Joje nurodyta:

„2008 m. rugsėjo 30 d. įmonė *Dexia* paskelbė, kad savo kapitalą padidins 6,4 mlrd. EUR, ir šiam padidininimui pritarė esami jos akcininkai (įskaitant ARCO) bei Prancūzijos, Belgijos ir Liuksemburgo institucijos. Belgijos parlamento specialiajai komisijai, kuriai buvo pavesta išnagrinėti *Dexia* uždarymo aplinkybes <...>, Belgijos finansų ministras, ėjęs pareigas tuomet, kai 2008 m. įmonei *Dexia* suteikta valstybės pagalba, paaiškino, kad politinis sprendimas sukurti kooperatyvų garantijų sistemą buvo priimtas dar 2008 m. rugsėjo–spalio mėn., po to, kai paprašyta imtis veiksmų siekiant padėti ARCO. Jis paaiškino, kad siekdama susitarimo dėl įmonės *Dexia* Vyriausybė privalėjo kartu priimti sprendimą[, be kita ko,] dėl ARCO <...> Iš dabartinio Belgijos finansų ministro pareiškimų taip pat aiškėja, kad 2008 m. išipareigojimas priimtas siekiant, kad ARCO sutiktų dalyvauti sanuojant įmonę *Dexia* <...>“

- 22 Minėto sprendimo 9 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodo, kad 2008 m. spalio 10 d. finansų ministro kabineto pranešimu spaudai Belgijos vyriausybė pranešė, jog priėmė sprendimą, be kita ko, sukurti sistemą, analogišką esamai indėlių garantijų kitoms finansinėms priemonėms, visų pirma finansinių kooperatyvų pajams, sistemai.

- 23 To paties sprendimo 10 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„2009 m. sausio 21 d. bendrame pranešime spaudai Ministras Pirmininkas ir finansų ministras patvirtino ankstesnės Vyriausybės <...> prisiimtą išipareigojimą įdiegti kooperatyvų garantijų sistemą <...> Tą pačią dieną ARCO šį Belgijos Vyriausybės pranešimą spaudai paskelbė savo interneto svetainėje. Tačiau kiti finansiniai kooperatyvai atsiribojo nuo finansinių kooperatyvų akcijų [pajų] prilyginimo indėliams, kuriuo grindžiama kooperatyvų garantijų sistema <...>“

- 24 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 11–15 konstatuojamosiose dalyse Komisija taip aprašo įstatymų leidybos procesą, kurį užbaigus priimta priemonė, apie kurią pranešta:

„(11) 2008 m. spalio 15 d. Belgijos parlamentas priėmė įstatymą <...>, pagal kurį Belgijos Vyriausybė gali imtis priemonių finansiniam stabilumui didinti. 2008 m. lapkričio 14 d. <...> Belgija paskelbė karaliaus nutarimą, pagal kurį suma, kuriai taikoma kredito įstaigų indėlių garantijų sistemos apsauga, padidinta iki 100 000 EUR, ir įdiegė panašią garantijų sistemą, taikomą 21 klasei priskirtiems gyvybės draudimo produktams <...>“

(12) 2009 m. balandžio 14 d. <...> Belgija iš dalies pakeitė 2008 m. spalio 15 d. įstatymą, leidusi Vyriausybei karaliaus nutarimu sukurti apmokėto kapitalo garantijų sistemą, pagal kurią finansinių kooperatinių bendrovių nariams – fiziniams asmenims – atlyginama jų kapitalo dalis. 2011 m. spalio 10 d. karaliaus nutarimu <...> Belgija iš dalies pakeitė 2008 m. lapkričio 14 d. karaliaus nutarimą. 2011 m. spalio 10 d. karaliaus nutarime pateikiama papildomų techninių paaiškinimų apie kooperatyvų garantijų sistemą.

<...>

(14) 2011 m. spalio 13 d. trys grupės ARCO kooperatinės bendrovės <...> pateikė prašymą prisijungti prie kooperatyvų garantijų sistemos. Belgijos Vyriausybė šį prašymą patenkino 2011 m. lapkričio 7 d. karaliaus nutarimu <...>

<...>“

- 25 Šio sprendimo 80 ir paskesnėse konstatuojamosiose dalyse Komisija išdėsto, kaip ji vertina priemonę, apie kurią pranešta.

- 26 Dėl šios priemonės naudos gavėjo nustatymo Komisija šio sprendimo 81 konstatuojamojoje dalyje pažymi, kad ARCO grupė, apimanti veiklos licenciją turinčius kooperatyvus *Arcopar*, *Arcoplus* ir *Arcofin* (toliau kartu – ARCO grupės bendrovės) ir nuo 2001 m. tapusi pagrindine *Dexia* akcininke, labai skiriasi nuo kitų finansinių kooperatyvų, kurie gali naudotis kooperatyvų garantijų sistema.
- 27 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 82–84 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:
- „(82) Iš faktų aprašymo <...> aiškiai matyti, kad kooperatyvų garantijų sistema nuo pat pradžių buvo sukurta specialiai ARCO, kuri patyrė sunkumų dėl investicijų į *Dexia*. Galiausiai ARCO buvo vienintelis finansinis kooperatyvas, paprašęs taikyti jam priemonę.
- (83) Vertindama kitus finansinius kooperatyvus Komisija pažymi, kad prisijungti prie kooperatyvų garantijų sistemos neprivaloma, kad Ministrų taryba gali nuspręsti, ar priimti tam tikrą kooperatinę bendrovę į kooperatyvų garantijų sistemą, ar ne, ir prireikus kokiomis sąlygomis, kad nė vienas kitas finansinis kooperatyvas neprašė leisti dalyvauti šioje sistemoje, o kai kurie aktyviai nuo jos atsiribojo. Komisija taip pat pažymi, kad nė vienas kitas finansinis kooperatyvas neturėjo tokio masto problemų dėl savo investicijų, kokių iškilo ARCO investavus į *Dexia*.
- (84) Todėl Komisija daro išvadą, kad vienintelis ekonominę veiklą vykdančias subjektas, kuriam iš tikrųjų taikoma kooperatyvų garantijų sistema, yra ARCO.“
- 28 Šio sprendimo 90 konstatuojamojoje dalyje Komisija taip daro išvadą, kad dėl 85–89 konstatuojamosiose dalyse nurodytų priežasčių kooperatyvų pajų garantijų sistemos paskelbimas ir įgyvendinimas turi būti laikomas viena ir ta pačia priemone:
- „(85) Komisija pažymi, kad Vyriausybės sprendimas dėl priemonės buvo priimtas ir apie šią priemonę paskelbta 2008 m. spalio 10 d. <...> Aišku, kad Belgijos Vyriausybė nusprendė ARCO suteikti galimybę pasinaudoti kooperatyvų garantijų sistema tuo metu, kai 2008 m. buvo sukurta įmonei *Dexia* skirta priemonė <...> Kitame 2009 m. sausio 21 d. pranešime spaudai išdėstytas išsamesnis priemonės aprašymas. Vyriausybės įsipareigojimo teisinis įforminimas buvo pradėtas tik vėliau.
- (86) Komisija pažymi, kad 2008 m. spalio 10 d. ir 2009 m. sausio 21 d. pranešimuose spaudai vartotos formuluotės ir terminai („nusprendė“, „įsipareigojimas“) nedviprasmiškai rodo, jog priimtas įsipareigojimas, ir teisėtai leidžia manyti, kad priemonė bus įgyvendinta.
- (87) Pranešimai spaudai taip pat buvo pateikti oficialiais kanalais: 2008 m. spalio 10 d. pranešimą pateikė finansų ministro kabinetas, o 2009 m. sausio 10 d. pranešimai pateikti Ministro Pirmininko ir finansų ministro vardu. Šiuos pranešimus spaudai pateikus pakartotinai, buvo akcentuota jais perteikta žinia.
- (88) Komisija pažymi, kad jau skelbiant 2008 m. spalio 10 d. pranešimą spaudai buvo aišku, kad indėlių garantijų sistema bus išplėsta įtraukus į ją kooperatyvų garantijų sistemą. 2009 m. sausio 21 d. pranešime spaudai patikslinti kiti techniniai dalykai. Išplatinus šį pranešimą, ARCO jį paskelbė savo interneto svetainėje, akivaizdžiai siekdama nuraminti savo narius – fizinius asmenis. Be to, Komisija pažymi, kad bėgant laikui – nuo pradinio pranešimo apie priemonę 2008 m. spalio 10 d. iki galutinio karaliaus nutarimo paskelbimo – priemonė išliko beveik nepakeista.
- (89) Savo [2013 m. kovo 19 d. Sprendime *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt. ir Komisija / Prancūzija ir kt.* (C-399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175)] Teisingumo Teismas patvirtino, kad pranešimas apie tam tikrą priemonę ir faktinis jos įgyvendinimas gali būti laikomi vienu veiksmu, jeigu tai galima pagrįsti jų chronologine seka ir tikslu bei įmonės padėtimi įgyvendinant tokią veiksmą. Be to, aptariant šią priemonę pažymėtina, kad 2008 m. spalio 10 d. Belgija priėmė

sprendimą dėl priemonės, kuri buvo įgyvendinta vėliau, siekiant to paties su pradiniu naudos gavėju susijusio tikslo, ir paskelbė apie šią priemonę. Savo sprendimuose Komisija priemonės paskelbimą ir įgyvendinimą taip pat pripažino viena priemone ir nurodė mananti, kad dėl priemonės suteikiamas pranašumas nuo pat jos paskelbimo dienos <...> Galų gale 2014 m. gegužės mėn. pareigas ėjęs Belgijos finansų ministras šią priemonę apibūdino kaip 2008 m. priimtą įsipareigojimą <...>“

29 Pagalbos, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, egzistavimo nagrinėjimas pateiktas 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 91–110 konstatuojamosiose dalyse. Šio sprendimo 99 konstatuojamoji dalis, susijusi su valstybės išteklių naudojimo sąlyga, suformuluota taip:

„(99) Vertinant priemonės priskirtinumą Belgijai aišku, kad kooperatyvų garantijų sistema negali būti laikoma Direktyvos [94/19] perkėlimo į nacionalinę teisę padariniu. Pagal šios direktyvos nuostatas valstybės narės privalo sukurti tikrai kredito įstaigų indėlių garantijų sistemą; jos 2 straipsnyje aiškiai nurodyta, kad taikant indėlių garantijų sistemas nekompensuojamos jokios priemonės, kurioms taikoma kredito įstaigų nuosavų lėšų apibrėžtis. Jeigu valstybė narė nusprendžia sukurti kitų kompensavimo sistemų, pagal kurias garantijos suteikiamos kitoms finansinėms priemonėms, toks sprendimas neatitinka Sąjungos teisės nuostatų, o laikomas pačios valstybės narės iniciatyva <...>“

30 Šio sprendimo 101–107 konstatuojamosiose dalyse, susijusiose su atrankiojo pranašumo buvimu, nustatyta:

„(101) Priemonė taip pat yra akivaizdžiai atrankinė. Visų pirma ji taikoma tik asmenims, kuriems priklauso finansinio kooperatyvo akcijos [pajai], ir netaikoma konkuruojančių įmonių išleistų investicinių produktų savininkams. Taigi finansų subjektai, siūlę lėšų apsauginių obligacijų rinkoje ar pinigų rinkoje arba bendrą garantuoto kapitalo investicinių lėšų, negalėjo savo klientams suteikti panašios garantijos. Belgija teigia, kad finansinių kooperatyvų nariams, kurie yra privatūs asmenys, priklausančias akcijas [priklausančius pajus] iš esmės galima prilyginti indėliams <...> Tačiau savo argumentuose Belgija dažniausiai mini visus, o ne vien finansinius kooperatyvus. Be to, Belgijos pateiktame finansinių kooperatyvų akcijų [pajų] aprašyme nėra jokios nuorodos į tokią svarbią informaciją kaip investavimo į šias priemones rizika <...>, kuri nepatiriama indėlių atveju.

(102) Tai, kad priemonė atrankinė, taip pat matyti lyginant finansiniams kooperatyvams ir kitiems patvirtintiems nefinansiniams kooperatyvams taikomas nuostatas. Remdamasi [2011 m. rugsėjo 8 d. Sprendimu *Paint Graphos ir kt.* (C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550)], Belgija pritaria specialių nuostatų taikymui finansinių kooperatyvų nariams, kurie yra fiziniai asmenys <...>

(103) Komisija mano, kad Belgijos argumentams pritarti negalima, nes dėl priemonės teikiamas pranašumas kokybės požiūriu yra kitoks, nei byloje *Paint Graphos [ir kt.]* (C-78/08–C-80/08) Teisingumo Teismo nagrinėtas pranašumas. Taikant Belgijos sukurtą priemonę suteiktas pranašumas, o ne atleista nuo mokesčio ar mokesčio mokėjimo prievolės. Todėl trijų etapų analizės modelis, Teisingumo Teismo taikytas siekiant įvertinti, ar mokesčio lengvata arba atleidimas nuo mokesčio yra atrankinis, negali būti taikomas šiai priemonei.

(104) Bet koku atveju net jeigu Sprendimas *Paint Graphos [ir kt.]* (C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550) nagrinėjamai priemonei būtų taikomas, dėl tam tikrų konkrečių priemonės aspektų ji vis tiek būtų laikoma atrankine.

(105) Pirma, Komisija pažymi, kad byloje *Paint Graphos [ir kt.]* (C-78/08–C-80/08) kalbama apie visus gamintojų ir darbuotojų kooperatyvus, o ne tam tikrą palyginti nedidelę sektoriaus dalį, kokią sudaro finansiniai kooperatyvai. Jeigu, kaip teigia Belgija, „tikriesiems“ kooperatyvams reikėtų

taikyti specialią tvarką, ši speciali tvarka turėtų būti taikoma visiems patvirtintiems kooperatyvams. Todėl vien fakto, kad priemonė taikoma tiktai finansiniams kooperatyvams, pakanka, kad ji būtų pripažinta atrankine.

(106) Antra, Komisija pažymi, kad, Belgijos nuomone, finansiniai kooperatyvai nusipelnė papildomų lengvatų, taikytinų nuo 2008 m. spalio 10 d. Komisija pabrėžia, kad iki tos dienos rinkoje įsitvirtinusiems patvirtintiems kooperatyvams buvo taikoma palanki tvarka, susijusi su jų ypatingu statusu: jie buvo atleidžiami nuo kilnojamojo turto mokesčio <...> Šiame sprendime Komisija neišreiškia nuomonės dėl mokesčių lengvatos proporcingumo, bet mano, kad nebuvo jokių pateisinamų priežasčių nuo 2008 m. spalio 10 d. staiga pradėti taikyti papildomą kompensaciją ar apsaugą finansinio kooperatyvo statusą turinčioms įmonėms.

(107) Galiausiai net jeigu Komisija atliktų, kaip rekomenduoja Belgija, [2011 m. rugsėjo 8 d. Sprendimu *Paint Graphos ir kt.* (C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550)] pagrįstą tyrimą, jos nuomone, niekaip nebūtų galima pateisinti 100 % garantijos suteikimo ARCO nariams – fiziniams asmenims <...>, nes šiai grupei priklausę subjektai buvo ribotos atsakomybės bendrovės. Atsižvelgiant į šių bendrovių statusą, apibrėžtą pagal bendrąsias Belgijos bendrovių teisės taisykles, ARCO nariai – fiziniai asmenys – turėjo suvokti, kad likvidavimo atveju jie gali prarasti visą savo kapitalą <...> Be to, 100 % kapitalo, pasirašyto finansinių kooperatyvų narių – fizinių asmenų, apsauga nėra proporcinga priemonė <...>, nes dėl jos šie nariai turėtų būti apsaugoti nuo bet kokios rizikos, todėl įmonės, kurių nariai jie yra, įgytų nepagrįstą pranašumą <...>“

31 Konkurencijos iškraipymo ir to, kad buvo daromas poveikis prekybai tarp valstybių narių, analizė pateikta 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 108–109 konstatuojamosiose dalyse. Šios konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(108) Dėl kooperatyvų garantijų sistemos finansiniai kooperatyvai įgyja pranašumą, kurio neturi nei mažmeninius investicinius produktus siūlantys rinkos dalyviai, nei kiti nefinansiniai patvirtinti kooperatyvai. Taikant šią priemonę ARCO pavyko ilgiau išsaugoti savo rinkos dalį. Iš ARCO nebuvo atsiimtas kapitalas (dalis jo buvo atsiimta, bet vėliau ir mažiau, negu būtų buvę netaikant priemonės). Taigi kiti rinkos dalyviai, kurie turėjo konkuruoti pasikliaudami vien savo nuopelnais, o ne kooperatyvų garantijų sistema, negalėjo naudotis kapitalu, kuris būtų skirtas investicijoms. Taigi taikant kooperatyvų garantijų sistemą iškraipoma konkurencija <...>

(109) Valstybei narei suteikus pagalbą tam tikrai įmonei, gali būti išlaikyta ar vystoma aptariama vidaus veikla, todėl kitose valstybėse narėse įsteigtų įmonių galimybės prasiskverbti (labiau) į rinką sumažėja <...> Atsižvelgiant į tai, kad Belgijos rinkoje veikia daug tarptautinių investicinių produktų tiekėjų, priemonė, be abejo, daro įtaką prekybai visoje Sąjungoje.“

32 Remdamasi šio sprendimo 91–109 konstatuojamosiose dalyse atlikta analize, Komisija minėto sprendimo 110 konstatuojamojoje dalyje daro išvadą, kad veiklos licenciją gavusių kooperatyvų, veikiančių pagrindinėje byloje nagrinėjamame finansų sektoriuje, garantijų sistemai „naudojami valstybiniai ištekliai ir kad taikant šią sistemą ARCO suteikiamas atrankusis pranašumas, iškraipoma konkurencija ir daroma įtaka prekybai Sąjungoje“ ir dėl to „ji atitinka visus kriterijus, kad būtų laikoma valstybės pagalba“. Komisija taip pat mano, kad „[v]isi šie aspektai atsirado ne vėliau kaip priėmus 2011 m. spalio 10 d. karaliaus nutarimą, tačiau taikant priemonę pranašumas buvo suteikiamas jau tuo metu, kai 2008 m. spalio 10 d. paskelbta apie priemonės sukūrimą“.

33 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 111–128 konstatuojamosiose dalyse Komisija vertina šios pagalbos atitiktį vidaus rinkai. To sprendimo 129 konstatuojamojoje dalyje ji daro išvadą, kad minėta „priemonė negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, nes pagal [SESV] 107 straipsnio 3 dalies b punkto nuostatas nėra nei tinkama, nei būtina, nei proporcinga ir jai netaikoma jokia kita nuostata, kuria reglamentuojamas valstybės pagalbos suderinamumas su vidaus rinka“.

- 34 Galiausiai Komisija minėto sprendimo 143 konstatuojamojoje dalyje konstatuoja, kad „kooperatyvų garantijų sistema yra valstybės pagalba bendrovėms ARCOPAR, ARCOFIN ir ARCOPLUS, kurią Belgija neteisėtai suteikė pažeisdama [SESV] 108 straipsnio 3 dalį“. Toje pačioje konstatuojamojoje dalyje ji nurodo, kad „[t]odėl Belgija turėtų panaikinti teisės aktą, kuriuo grindžiama kooperatyvų garantijų sistema (būtent 2009 m. balandžio 14 d. įstatymą ir 2011 m. spalio 10 d. karaliaus nutarimą), ir susigrąžinti pagalbos sumą iš ARCOPAR, ARCOFIN bei ARCOPLUS“.
- 35 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 1 straipsnyje „[g]arantijų sistema, kurią Belgija, pažeisdama [SESV] 108 straipsnio 3 dalį, neteisėtai taikė ARCO [grupės] finansiniams kooperatyvams“, pripažįstama „nesuderinama su vidaus rinka“.
- 36 To sprendimo 2 straipsnio 1 dalyje Belgijos Karalystei nurodoma susigrąžinti iš gavėjų šią pagalbą pagal Komisijos atliktus skaičiavimus. Minėto sprendimo 2 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad „[n]uo pranešimo apie šį sprendimą dienos Belgija ir toliau neatlieka jokių mokėjimų pagal 1 straipsnyje nurodytą pagalbos priemonę“.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 37 Kilus finansų krizei ir būtent vykstant Prancūzijos ir Belgijos banko *Dexia* rekapitalizacijai, Belgijos valdžios institucijos, vadovaudamosi 1998 m. vasario 22 d. įstatymo 36/24 straipsniu, nustatė garantijų sistemą, pagal kurią numatyta, kad Specialusis indėlių apsaugos fondas iki 100 000 EUR sumos grąžins lėšas, kurias fiziniai asmenys yra investavę į finansinių kooperatyvų, prisijungusių prie šios garantijų sistemos, pajus, jeigu šios bendrovės nevykdys įsipareigojimų. Pagal 2008 m. lapkričio 14 d. Karaliaus nutarimą, iš dalies pakeistą 2011 m. spalio 10 d. Karaliaus nutarimu, ARCO grupės, kuri yra viena iš pagrindinių *Dexia* akcininkių, bendrovėms 2011 m. lapkričio 7 d. Karaliaus nutarimu buvo leista dalyvauti šioje sistemoje.
- 38 Laikotarpiu nuo 2011 m. gruodžio mėn. iki 2012 m. sausio mėn. P. Vervloet, M. De Wit, E. Timperman, G. Van Braekel, P. Beckx, M. De Schryver, G. Deneire ir S. Van Hoof, pensijų finansavimo institucija „Ogeo Fund“, Scharbeko savivaldybė ir F. Enschede Famenne pareiškė *Raad van State* (Valstybės Taryba, Belgija) ieškinį dėl 2011 m. spalio 10 d. ir 2011 m. lapkričio 7 d. Karaliaus nutarimų panaikinimo. Jie iš esmės teigia, kad šiais nutarimais pažeidžiamas Belgijos Konstitucijoje įtvirtintas lygybės principas, nes jais nustatomas skirtingas požiūris į kooperatyvų pajininkus fizinius asmenis, galinčius pasinaudoti garantijų sistema, sukurta, be kita ko, minėtais Karaliaus nutarimais, ir kitų bendrovių, artimų finansų sektoriui, akcininkus fizinius asmenis, kurie minėta sistema pasinaudoti negali.
- 39 Manydama, kad minėti Karaliaus nutarimai grindžiami 1998 m. vasario 22 d. įstatymo 36/24 straipsniu, kad dėl to jie priklauso prie apribojimų, kuriuos nustatė pats Belgijos įstatymų leidėjas, ir kad nurodytas skirtingas požiūris išplaukia iš įstatymo normos, *Raad van State* (Valstybės Taryba) pateikė *Grondwettelijk Hof* (Konstitucinis Teismas, Belgija) kelis prejudicinius klausimus dėl šio straipsnio atitikties Belgijos Konstitucijai.
- 40 Pirmiausia *Grondwettelijk Hof* (Konstitucinis Teismas) nurodo, kad Ministrų Taryba, siekdama pateisinti šį skirtingą požiūrį, teigia, jog finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatinių bendrovių pajai atitinka banko indėlius, dėl kurių Direktyvoje 94/19 valstybėms narėms nustatoma pareiga numatyti garantijų sistemą. ARCO grupės bendrovės, kurios yra į procesą *Raad van State* (Valstybės Taryba) įstojusios šalys, tvirtina, kad 1998 m. vasario 22 d. įstatymo 36/24 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos 3 punktu perkelta ši direktyva, nes kooperatyvų pajai turi taupymo produkto požymių.

- 41 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad siekiant nustatyti, ar Belgijos įstatymų leidėjas, nepažeisdamas Belgijos Konstitucijoje įtvirtinto lygybės principo, galėjo suteikti įgaliojimus Karaliui nustatyti sistemą, skirtą tam, kad, be banko indėlių, būtų garantuojama pajų, kuriuos fizinis asmuo kaip pajininkas turi finansų sektoriuje veikiančioje veiklos licenciją gavusioje kooperatinėje bendrovėje, vertė, reikia žinoti, ar šis įstatymų leidėjas turėjo teisę ar net buvo priverstas veikti taip pagal Direktyvos 94/19 2 straipsnį, prireikus siejamą su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 20 ir 21 straipsniais ir bendruoju vienodo požiūrio principu.
- 42 Antra, dėl 2014 m. liepos 3 d. Komisijos sprendimo *Grondwettelijk Hof* (Konstitucinis Teismas) pažymi, kad galimo priemonės atrankumo vertinimas siekiant taikyti SESV 107 straipsnį turi tam tikrą panašumą su Belgijos Konstitucijos garantuojamų lygybės ir nediskriminavimo principų paisymo vertinimu. Tas teismas nurodo, kad Belgijos valstybė ir ARCO grupės bendrovės, kurios ginčija to sprendimo galiojimą, Europos Sąjungos Bendrajame Tisme pareiškė ieškinį dėl jo panaikinimo. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad jame šių bendrovių pateikti argumentai dar kartą patvirtinti ir išplėtoti Bendrajame Tisme jų pareikštame ieškinyje dėl panaikinimo; minėtos bendrovės pateikė nuorodą į tą ieškinį.
- 43 Kaip teigia *Grondwettelijk Hof* (Konstitucinis Teismas), tos pačios bendrovės priekaištuoja Komisijai, kad ši pažeidė, be kita ko, SESV 107 straipsnio 1 dalį, 108 straipsnio 2 dalį ir 296 straipsnio antrą pastraipą, taip pat procedūros taisykles, kuriomis reglamentuojama įrodinėjimo pareiga ir įrodymų pateikimas, ir nurodo du ieškinio pagrindus, susijusius su 2014 m. liepos 3 d. sprendimo dalies, kurioje nagrinėjama priemonė pripažįstama nauja valstybės pagalba, galiojimu. Jos tvirtina, kad nepasinaudojo atrankiuoju pranašumu ir kad minėta priemonė nei iškraipo konkurenciją ar gali ją iškraipyti, nei paveikia prekybą tarp valstybių narių.
- 44 Pateikdamos pirmąjį ieškinio pagrindą šios bendrovės ginčija Komisijos išvadą, kad jos yra 2014 m. liepos 3 d. sprendime nurodytos valstybės pagalbos gavėjos. Jų teigimu, tiesioginiai nagrinėjamos priemonės naudotojai yra finansų sektoriuje veikiančių kooperatyvų nariai fiziniai asmenys ir *Dexia*, į kurią investavo ARCO grupės bendrovės. Taigi bendrovei *Dexia* suteiktą pagalbą yra leidusi Komisija.
- 45 Antra, ARCO grupės bendrovės ginčija Komisijos išvadą, kad 2008 m. spalio 10 d. ir 2009 m. sausio 21 d. pranešimai, taip pat 2011 m. lapkričio 7 d. Karaliaus nutarimas yra viena ir ta pati valstybės intervencija. Šiuo klausimu jos pažymi, kad 2008 m. spalio 10 d. pranešime spaudai jos nebuvo įvardytos.
- 46 Trečia, šios bendrovės ginčija Komisijos išvadą, kad jų pranašumas išplaukia iš to, jog jų nariai fiziniai asmenys nuo 2008 m. spalio 10 d. buvo užtikrinti, kad jų pajai apsaugoti Belgijos valstybės. Jų teigimu, Komisija nepateikė šių išvadą pagrindžiančių įrodymų. Nagrinėjama priemone ARCO grupės bendrovėms nebuvo suteikta geresnė prieiga prie kapitalo rinkos. 2008 ir 2009 m. padaryti Belgijos vyriausybės pranešimai neturėjo jokios įtakos šių bendrovių konkurencinėms pozicijoms. Be to, Komisija negali remtis prezumpcija, kad egzistuoja pranašumas, nes Belgijos valstybės suteikta garantija nėra nei neribota, nei nemokama.
- 47 Ketvirta, ARCO grupės bendrovės tvirtina, kad nagrinėjama priemonė yra visiškai neatranki. Jų teigimu, Komisija nepateikia pateisinimo, kodėl lygina finansinius kooperatyvus su nefinansiniais kooperatyvais ir kitomis finansinėmis bendrovėmis. Ji neįrodė skirtingo požiūrio į įmones, kurių teisinė ir faktinė situacija panaši, ir neįvykdė pareigos motyvuoti. Finansinių kooperatyvų situacija yra specifinė atsižvelgiant, be kita ko, į jų pajininkus, kurių 99 % sudaro smulkūs indėlininkai, veiklos licencijos, kuri eliminuoja bet kokias intencijas spekuliuoti, buvimą, galimų gauti dividendų apribojimus ir jų mokestinį vertinimą, kuris yra panašus į gaunamų iš indėlių pajamų mokestinį vertinimą. Bet kuriuo atveju galimas skirtingas požiūris yra pateisinamas nagrinėjamos sistemos pobūdžiu arba bendra struktūra. Šiuo klausimu ARCO grupės bendrovės remiasi 2011 m. rugsėjo 8 d. Sprendimu *Paint Graphos ir kt.* (C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550).

- 48 Penkta, minėtos bendrovės teigia, kad 2014 m. liepos 3 d. sprendimas nėra teisingai motyvuotas. Jų teigimu, Komisija nepateikė tinkamų motyvų dėl pranašumo egzistavimo.
- 49 Grįsdamos savo antrąjį reikalavimą, ARCO grupės bendrovės ginčija, pirma, Komisijos išvadą, kad nagrinėjama priemonė gali iškraipyti konkurenciją. Komisija negalėjo pagrįstai nuspręsti, kad finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų kapitalo gali turėti investicinių produktų tiekėjai arba veiklos licenciją gavę nefinansiniai kooperatyvai. Antra, šios bendrovės tvirtina, kad Komisija nepagrindė išvados, jog gali kilti grėsmė prekybai tarp valstybių narių.
- 50 Atsižvelgiant į šiuos argumentus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimų dėl 2014 m. liepos 3 d. sprendimo galiojimo, atsižvelgiant į SESV 107 ir 296 straipsnius.
- 51 Trečia, minėtas teismas mano, kad tuo atveju, jeigu Teisingumo Teismas nuspręstų, jog tas sprendimas negalioja dėl to, kad Komisija tinkamai nepateisino 1998 m. vasario 22 d. įstatymo 36/24 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos 3 punkte numatytos sistemos kvalifikavimo kaip naujos valstybės pagalbos, reikėtų įsitikinti, kad jokie kiti argumentai neleidžia minėtos sistemos kvalifikuoti kaip naujos valstybės pagalbos, apie kurią turėjo būti pranešta Komisijai pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį.
- 52 Ketvirta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad tuo atveju, jeigu Teisingumo Teismas nuspręstų, jog 2014 m. liepos 3 d. sprendimas galioja, reikėtų nustatyti datą, nuo kurios nagrinėjama valstybės pagalba buvo suteikta. Komisijos sprendime ši data aiškiai nenustatyta. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, pirma, iš minėto Komisijos sprendimo matyti, jog apie nagrinėjamą garantijų sistemą Komisijai buvo pranešta 2011 m. lapkričio 7 d. raštu, antra, kad 2011 m. kovo 3 d. Karaliaus nutarimas, pagal kurį 1998 m. vasario 22 d. įstatymo 36/24 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos 3 punktas įgijo įstatymo galią, įsigaliojo 2011 m. balandžio 1 d. Jeigu minėta valstybės pagalba negalėtų būti laikoma suteikta tą dieną, kai buvo priimtas arba įsigaliojo 2011 m. kovo 3 d. Karaliaus nutarimas, kiltų abejonių dėl to, ar Belgijos valstybė neįvykdė SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyto išpareigojimo. Minėto 36/24 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos 3 punktu Karaliui tik suteikiami įgaliojimai nustatyti nagrinėjamą garantijų sistemą, o tokia garantija faktiškai suteikta tik 2011 m. lapkričio 7 d. Karaliaus nutarimu, remiantis 2011 m. spalio 10 d. Karaliaus nutarimu. Be to, kyla abejonių dėl to, ar Komisija 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 110 konstatuojamojoje dalyje galėjo padaryti išvadą, kad valstybės pagalbą sudarantys elementai atsirado ne vėliau kaip priėmus 2011 m. spalio 10 d. Karaliaus nutarimą, tačiau taikant nagrinėjamą priemonę pranašumas buvo suteikiamas jau 2008 m. spalio 10 d. įvykusio paskelbimo metu.
- 53 Galiausiai, *Grondwettelijk Hof* (Konstitucinis Teismas) teigimu, iš 2014 m. liepos 3 d. sprendimo aiškiai nematyti, kad Komisija nusprendė, jog nagrinėjama valstybės pagalba buvo suteikta 2011 m. kovo 3 d. Karaliaus nutarimo priėmimo arba įsigaliojimo dieną ar anksčiau, arba kad ši institucija nusprendė, jog minėta pagalba buvo suteikta vėliau nei minėtomis dienomis. Pirmuoju iš šių atvejų reikėtų patvirtinti, kad pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį draudžiama priimti šį Karaliaus nutarimą. Antruoju iš šių atvejų reikėtų patikrinti, ar, atsižvelgiant, be kita ko, į laiko tarpą nuo minėto Karaliaus nutarimo įsigaliojimo ir jį įgyvendinančių Karaliaus nutarimų priėmimo, pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį draudžiama priimti 2011 m. kovo 3 d. Karaliaus nutarimą, nes pagal šią nuostatą reikalaujama, kad Komisija būtų informuota „laiku“.
- 54 Šiomis aplinkybėmis *Grondwettelijk Hof* (Konstitucinis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar Direktyvos [94/19] 2 ir 3 straipsniai, prireikus siejami su [Chartijos] 20 ir 21 straipsniais ir bendruoju lygybės principu, aiškintini taip, kad:
- a) jais valstybėms narėms nustatoma pareiga finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajus apsaugoti kaip indėlius;

- b) jiems prieštarauja tai, kad valstybė narė vienetui, kuriam iš dalies pavesta užtikrinti šioje direktyvoje nurodytus indėlius, taip pat paveda iki 100 000 EUR sumos garantuoti fizinių asmenų, kurie yra finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų nariai, turimų pajų vertę?
2. Ar [2014 m. liepos 3 d. sprendimas] yra suderinamas su SESV 107 ir 296 straipsniais tiek, kiek garantijų sistema, kuri yra šio sprendimo dalykas, kvalifikuojama kaip nauja valstybės pagalba?
  3. Jeigu atsakymas į antrąjį klausimą būtų neigiamas, ar SESV 107 straipsnis aiškintinas taip, kad fiziniams asmenims, kurie yra finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų nariai, teikiamos valstybės garantijos sistema, kaip ji suprantama pagal 1998 m. vasario 22 d. įstatymo <...> 36/24 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos 3 punktą, yra nauja valstybės pagalba, apie kurią turi būti pranešta <...> Komisijai?
  4. Jeigu atsakymas į antrąjį klausimą būtų teigiamas, ar tas pats Komisijos sprendimas suderinamas su SESV 108 straipsnio 3 dalimi, jei aiškinamas taip, kad jame preziumuojama, jog nagrinėjama valstybės pagalba suteikta iki 2011 m. kovo 3 d. arba iki 2011 m. balandžio 1 d. ar vieną iš šių dienų, arba, priešingai, aiškinamas taip, kad jame preziumuojama, jog minėta valstybės pagalba suteikta vėliau?
  5. Ar SESV 108 straipsnio 3 dalis aiškintina taip, kad pagal ją valstybei narei uždraudžiama priimti tokią priemonę, kaip numatyta 1998 m. vasario 22 d. įstatymo <...> 36/24 straipsnio 1 dalies 3 punkte, jeigu šia priemone pradėdama teikti valstybės pagalbą arba ji yra valstybės pagalba, kuri jau pradėta teikti, ir apie šią valstybės pagalbą dar nepranešta <...> Komisijai?
  6. Ar SESV 108 straipsnio 3 dalis aiškintina taip, kad pagal ją valstybei narei uždraudžiama, iš anksto nepranešus <...> Komisijai, priimti tokią priemonę, kaip numatyta 1998 m. vasario 22 d. įstatymo <...> 36/24 straipsnio 1 dalies 3 punkte, jeigu ši priemonė yra valstybės pagalba, kuri dar nebuvo pradėta teikti?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl prejudicinių klausimų priimtimumo

- 55 Kai kurie Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys, pateikę Teisingumo Teismui pastabas, išreiškė abejones dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo prejudicinių klausimų priimtimumo, nes jie teigia neturintys ryšio su ginčo pagrindinėje byloje dalyku. Kadangi šis ginčas susijęs tik su Belgijos konstitucine teise, Direktyva 94/19 ir SESV 107 ir 108 straipsniai su juo nesusiję.
- 56 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant pagal SESV 267 straipsnį, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, kuriam tenka atsakomybė priimti sprendimą, atsižvelgdamas į bylos ypatumus, gali įvertinti tai, ar, norint tinkamai išspręsti bylą, būtina pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl jeigu pateikti klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu, Teisingumo Teismas iš principo privalo dėl jų priimti sprendimą (2013 m. sausio 15 d. Sprendimo *Križan ir kt.*, C-416/10, EU:C:2013:8, 53 punktą ir 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Banco Privado Português ir Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 34 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).

- 57 Iš to matyti, kad su Sąjungos teise susijusiems klausimams taikoma svarbos prezumpcija. Atsisakyti pateikti atsakymą į nacionalinio teismo pateiktą prejudicinį klausimą Teisingumo Teismas gali, tik jei akivaizdu, jog prašymas išaiškinti Sąjungos teisę visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba kai Teisingumo Teismui nežinomos faktinės aplinkybės ar teisiniai pagrindai, būtini, kad jis galėtų naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (2013 m. sausio 15 d. Sprendimo *Križan ir kt.*, C-416/10, EU:C:2013:8, 54 punktą ir 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Halaf*, C-528/11, EU:C:2013:342, 29 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 58 Nagrinėjamu atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Grondwettelijk Hof* (Konstitucinis Teismas) pateiktas klausimas, ar 1998 m. vasario 22 d. įstatymo 36/24 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos 3 punktas pažeidžia Belgijos Konstitucijos 10 ir 11 straipsniais garantuojamus lygybės ir nediskriminavimo principus, nes nustato skirtingą požiūrį į finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų narius fizinius asmenis ir kitų šiame sektoriuje veikiančių bendrovių akcininkus fizinius asmenis.
- 59 Kaip iš esmės pažymėjo generalinė advokatė savo išvados 30 ir 31 punktuose, tiek iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, tiek iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo atsakymo į prašymą pateikti paaiškinimus, kurių jam pateikė Teisingumo Teismas pagal savo Procedūros reglamento 101 straipsnį, matyti, kad tas teismas mano, jog prieš nusprendžiamas dėl finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų narių – fizinių asmenų – pajams taikomos garantijų sistemos, kuri leista pagal 1998 m. vasario 22 d. įstatymo 36/24 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos 3 punktą, atitikties Belgijos Konstitucijai, jis turi patikrinti šios nuostatos atitiktį Sąjungos teisei. Taigi, jeigu paaiškėtų, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama garantijų sistema buvo nustatyta pagal Direktyvą 94/19, skirtingas požiūris į finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų narius fizinius asmenis ir kitų šiame sektoriuje veikiančių bendrovių akcininkus fizinius asmenis galėtų būti pateisinamas. O jeigu paaiškėtų, kad pagal Sąjungos teisę tokia garantijų sistema draudžiama, nes yra nesuderinama su Direktyvos 94/19 nuostatomis arba SESV 107 ir 108 straipsniais, skirtingas požiūris į šiuos pajininkus ir akcininkus negalėtų būti pateisinamas.
- 60 Tokiomis aplinkybėmis nėra akivaizdu, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku.
- 61 Todėl reikia pripažinti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimai yra priimtini.

Dėl pirmojo klausimo

- 62 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 94/19 2 ir 3 straipsniai, prireikus siejami su Chartijos 20 ir 21 straipsniais ir bendruoju vienodo požiūrio principu, turi būti aiškinami taip, kad jais valstybėms narėms nustatoma pareiga priimti finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistemą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje, ir, jeigu atsakymas būtų neigiamas, ar pagal juos draudžiama, kad valstybė narė priimtų tokią sistemą.
- 63 Pagal Direktyvos 94/19 3 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą valstybės narės užtikrina, kad jų teritorijoje būtų įdiegta ir oficialiai pripažinta viena ar kelios indėlių garantijų sistemos.
- 64 Siekiant įvertinti įpareigojimo, kurį ši nuostata nustato valstybėms narėms, apimtį tam, kad būtų nustatyta, ar šis įpareigojimas apima įpareigojimą priimti finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistemą, reikia išnagrinėti, ar tokie pajai priklauso Direktyvos 94/19 taikymo *ratione materiae* ir *ratione personae* sričiai.

- 65 Pirma, dėl Direktyvos 94/19 taikymo *ratione materiae* pažymėtina, kad iš paties šios direktyvos pavadinimo matyti, jog ji susijusi su „indėlių“ garantijų sistemomis. Remiantis šios direktyvos 1 straipsnio 1 punkto pirma pastraipa, šioje direktyvoje indėlis yra, pirma, bet koks kredito likutis, atsiradęs dėl sąskaitoje paliktų lėšų arba dėl laikinų situacijų, susidariusių dėl įprastų bankinių sandorių, kurių kredito įstaiga turi grąžinti pagal taikomas teises nuostatas ir sutartines sąlygas, taip pat, antra, bet kokia skola, patvirtinta šios įstaigos išduotu sertifikatu.
- 66 Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad bendrovių kapitalo dalių, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamų finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų, ši apibrėžtis neapima. Kaip savo išvados 40 punkte pažymėjo generalinė advokatė, iš tiesų matyti, kad tokie pajai iš esmės susiję su dalyvavimu pačiame bendrovės kapitale, o indėliai, kuriems taikoma Direktyva 94/19, nuo jų skiriasi tuo, kad yra turto, kurio galima reikalauti iš kredito įstaigos, dalis.
- 67 Be to, nors indėliai, remiantis Direktyvos 94/19 1 straipsnio pirma pastraipa, turi būti grąžinti jų savininkui pagal taikomas teises nuostatas ir sutartines sąlygas, pagrindinėje byloje nagrinėjamų finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajininkų gauta suma atsiėmimo atveju atspindi šių bendrovių pelningumo raidą. Todėl tokių pajų išsigijimas panašesnis į bendrovių akcijų, dėl kurių Direktyvoje 94/19 nenumatyta jokios garantijos, išsigijimą, nei į investiciją banko sąskaitoje.
- 68 Be to, priešingai, nei, atrodo, mano Belgijos vyriausybė, finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, negali būti prilyginami Jungtinės Karalystės arba Airijos namų statybos draugijų akcijoms, kurios pagal Direktyvos 94/19 1 straipsnio 1 punkto antrą pastraipą laikomos indėliais.
- 69 Pirma, šis konkretus „indėlio“ sąvokos išplėtimas, kaip matyti iš paties teksto, taikomas tik Jungtinės Karalystės arba Airijos namų statybos draugijų akcijoms, o ne finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių Belgijos kooperatyvų pajams. Nė vienas Direktyvos 94/19 1 straipsnio 1 punkto antros pastraipos elementas ar jos genezė nerodo, kad ši nuostata turėtų apimti kitas priemones nei tos, kurios yra aiškiai joje paminėtos. Antra, pagal minėtą nuostatą tokia išplėsta sąvoka akivaizdžiai neapima šių namų statybos draugijų akcijų, kurios turi kapitalo savybių. Taigi, kaip matyti iš šio sprendimo 66 punkto, finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, reiškia dalyvavimą pačiame bendrovės kapitale.
- 70 Antra, dėl Direktyvos 94/19 taikymo *ratione personae* pažymėtina, kad šios direktyvos 1 straipsnio 1 punkto pirmoje pastraipoje nurodytoms dviem indėlių rūšims bendra yra tai, kad jie padedami kredito įstaigoje. Todėl tam, kad finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajai galėtų būti laikomi „indėliais“, kaip jie suprantami pagal Direktyvą 94/19, bet kuriuo atveju reikia, kad šios bendrovės galėtų būti laikomos „kredito įstaigomis“, kaip jos suprantamos pagal šią direktyvą.
- 71 Direktyvos 94/19 1 straipsnio 4 punkte „kredito įstaigos“ sąvoka apibrėžta kaip apimanti įstaigas, kurios iš visuomenės priima indėlius ar kitas grąžintinas lėšas ir savo sąskaita teikia paskolas. Tačiau nei iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, nei iš Teisingumo Teisme pateiktų pastabų nematyti, kad minėtos bendrovės savo sąskaita teiktų paskolas. Neatrodė, kad tokios bendrovės priimtų iš visuomenės indėlius arba reguliariai, kaip bankai, savo sąskaita teiktų paskolas.
- 72 Tai reiškia, kad finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, nepatenka nei į Direktyvos 94/19 taikymo *ratione materiae*, nei į jos taikymo *ratione personae* sritį. Todėl negalima manyti, kad pagal Direktyvos 94/19 3 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą valstybėms narėms nustatoma pareiga priimti finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistemą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje.

- 73 Šios išvados nepaneigia bendrasis vienodo požiūrio principas, kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas irgi nurodo pirmajame klausime.
- 74 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad vienodo požiūrio principas yra Chartijos 20 ir 21 straipsniuose įtvirtintas bendrasis Sąjungos teisės principas, pagal kurį reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, nebent toks vertinimas gali būti objektyviai pagrįstas (žr., be kita ko, 2010 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Akzo Nobel Chemicals ir Akros Chemicals / Komisija ir kt.*, C-550/07 P, EU:C:2010:512, 54 ir 55 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką).
- 75 Kaip matyti iš šio sprendimo 65–72 punktų ir kaip savo išvados 49 punkte pažymėjo generalinė advokatė, finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, atsižvelgiant į Sąjungos teisėje numatytos indėlių apsaugos objektą, skiriasi nuo kredito įstaigose padėtų indėlių, net jei kai kuriais aspektais, pavyzdžiui, apmokestinimu, Belgijos valstybės jiems taikomu teisiniu reguliavimu ir populiarumu visuomenėje, jie primena tradicinius taupymo produktus.
- 76 Todėl reikia išnagrinėti tai, ar pagal Direktyvą 94/19 valstybėms narėms draudžiama priimti finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų, kaip antai nagrinėjamų pagrindinėje byloje, garantijų sistemą.
- 77 Šiuo klausimu pažymėtina, kad pagal Direktyvos 94/19 2 straipsnio antrą įtrauką garantijų sistemų išmokos netaikomos bet kurioms priemonėms, kurios patenka į Direktyvos 89/299 2 straipsnyje pateiktą „nuosavų lėšų“ apibrėžtį.
- 78 Direktyvos 89/299 2 straipsnis skirtas tik „kredito įstaigų“, kurios pagal šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalį, darant nuorodą į Direktyvos 77/780, iš dalies pakeistos Direktyva 86/524, 1 straipsnį, apibrėžiamos kaip įstaigos, kurios iš visuomenės priima indėlius ar kitas gražintinas lėšas ir savo sąskaita teikia paskolas, nekonsoliduotoms nuosavoms lėšoms. Be to, ši apibrėžtis atitinka Direktyvos 94/19 1 straipsnio 4 punkte pateiktą apibrėžtį.
- 79 Tačiau, kaip matyti iš šio sprendimo 71 punkto, finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų, kaip antai nagrinėjamų pagrindinėje byloje, minėta kredito įstaigų apibrėžtis neapima.
- 80 Šiomis aplinkybėmis pažymėtina, kad Direktyvos 2006/48, kuri pakeitė Direktyvą 89/299, 57 straipsnis taip pat skirtas „kredito įstaigų“, kurios pirmosios iš šių direktyvų 4 straipsnio 1 punkte irgi apibrėžtos taip pat, kaip Direktyvoje 94/19 nurodytos kredito įstaigos, nekonsoliduotoms nuosavoms lėšoms.
- 81 Tokiomis aplinkybėmis neatrodo, kad indėlių garantijų sistemos, kaip antai numatytos Belgijos teisėje, išplėtimas taip, kad ji apimtų ir finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajus, kaip antai nagrinėjamus pagrindinėje byloje, savaime yra nesuderinamas su Direktyvos 94/19 2 straipsnio antra įtrauka.
- 82 Tokį aiškinimą patvirtina tai, kad, kaip matyti iš Direktyvos 94/19 aštuntos, šešioliktos ir septynioliktos konstatuojamųjų dalių, šia direktyva atliekamas tik minimalus indėlių apsaugos suderinimas.
- 83 Todėl, nors pagal Direktyvos 94/19 nuostatas valstybėms narėms nedraudžiama nacionalinėje teisėje numatytos indėlių garantijų sistemos pagal minėtas nuostatas išplėsti taip, kad ji apimtų ir finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajus, tačiau toks išplėtimas negali nei pakenkti praktiniam indėlių garantijų sistemos, kurią jos pagal šią direktyvą turi nustatyti, veiksmingumui (šiuo klausimu žr. 2006 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Lidl Italia*, C-315/05, EU:C:2006:736, 48 punktą), nei pažeisti ESV sutarties nuostatų, visų pirma SESV 107 ir 108 straipsnių.

- 84 Kaip iš esmės pažymėjo generalinė advokatė savo išvados 58 punkte, negalima atmesti galimybės, kad Sąjungos teisėje nustatytos indėlių apsaugos praktiniam veiksmingumui galėtų būti pakenkta, jeigu valstybė narė užkrautų savo nacionalinei indėlių garantijų sistemai didelę riziką, kuri nėra tiesiogiai susijusi su šios sistemos tikslu. Kuo didesnė rizika, nuo kurios apsidraudžiama, tuo labiau sumažinama indėlių apsauga ir tuo sunkiau indėlių garantijų sistema – su nepakitusiais ištekliais – prisidėti prie dvigubo Direktyvos 94/19 tikslo siekimo; šis tikslas, kaip matyti iš šios direktyvos pirmos konstatuojamosios dalies, yra užtikrinti indėlininkų apsaugą tais atvejais, kai kredito įstaigose laikomi indėliai negražinami, ir stiprinti bankų sistemos stabilumą (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Surmačs*, C-127/14, EU:C:2015:522, 21 punktą).
- 85 Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar garantijų sistemos, kiek tai susiję su finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajais, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, priėmimas gali pakenkti Belgijos teisėje pagal Direktyvą 94/19 numatytos garantijų sistemos praktiniam veiksmingumui.
- 86 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi atsižvelgti, be kita ko, į tai, kad tokios sistemos, kiek tai susiję su finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajais, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, priėmimas nagrinėjamu atveju sudaro galimybes dideliame skaičiui smulkiųjų investuotojų pasinaudoti Belgijos indėlių garantijų sistema, taip pat į tai, kad ARCO grupės bendrovės, kurios prie šios garantijų sistemos prisijungė prieš pat pasinaudojimą šioje sistemoje numatyta garantija, anksčiau neprisidėjo prie šios sistemos finansavimo.
- 87 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 94/19 2 ir 3 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jais valstybėms narėms nenumatoma pareigos priimti finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistemą, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, ir pagal juos nedraudžiama, kad valstybė narė priimtų tokią sistemą, jeigu ši sistema nekenkia indėlių garantijų sistemos, kurią valstybės narės turi nustatyti pagal šią direktyvą, praktiniam veiksmingumui, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, ir jeigu ši sistema atitinka ESV sutartį, visų pirma SESV 107 ir 108 straipsnius.

Dėl antrojo klausimo

- 88 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar 2014 m. liepos 3 d. sprendimas pažeidžia, pirma, SESV 107 straipsnį ir, antra, SESV 296 straipsnį tiek, kiek tuo sprendimu pagrindinėje byloje nagrinėjama finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistema pripažįstama nauja valstybės pagalba.
- 89 Dėl SESV 107 straipsnio pirmiausia primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką norint priemonę pripažinti valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, reikia, kad būtų tenkinamos visos toliau nurodytos sąlygos. Pirma, tai turi būti valstybės priemonė arba priemonė, kuriai naudojami valstybės ištekliai. Antra, tokia priemonė turi galėti paveikti prekybą tarp valstybių narių. Trečia, šia priemone turi būti suteikta naudos asmeniui, kuris ja naudojasi. Ketvirta, ji turi iškraipyti konkurenciją ar kelti tokio iškraipymo pavojų (žr., be kita ko, 2010 m. birželio 10 d. Sprendimo *Fallimento Traghetti del Mediterraneo*, C-140/09, EU:C:2010:335, 31 punktą ir 2012 m. kovo 29 d. Sprendimo *3M Italia*, C-417/10, EU:C:2012:184, 37 punktą).
- 90 Nors faktas, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistema priskirtina valstybei ir ši mobilizuoja valstybės resursus, kaip toks neginčijamas, ARCO grupės bendrovės ir Belgijos vyriausybė mano, kad trys kitos sąlygos, leidžiančios šią garantijų sistemą kvalifikuoti kaip „valstybės pagalbą“, neįvykdytos. Iš tiesų jos ginčija tai, kad minėta sistema ARCO grupės bendrovėms suteikiamas atrankusis pranašumas, kuris daro poveikį

valstybių narių tarpusavio prekybai ir iškraipo konkurenciją. Taigi, siekiant nustatyti, ar Komisija 2014 m. liepos 3 d. sprendime galėjo pagrįstai kvalifikuoti šią sistemą kaip „valstybės pagalbą“, reikia išnagrinėti, ar įvykdytos šios trys sąlygos.

- 91 Dėl sąlygos, susijusios su pranašumu, kuri pagrindinėje byloje nagrinėjama finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistema suteikia ARCO grupės bendrovėms, konstatuotina, pirma, kad 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 82–84 konstatuojamosiose dalyse Komisija nurodė, jog ARCO buvo vienintelis subjektas, kuriam iš tikrųjų taikoma ši sistema.
- 92 Kaip nurodo ARCO grupės bendrovės, minėta sistema taikoma ne joms; ja siekiama suteikti naudos fiziniams asmenims, kurie yra finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų nariai, ir *Dexia* bankui, kurio viena iš pagrindinių akcininkių buvo ši grupė ir prie kurio gelbėjimo, kaip manoma, turėjo prisidėti pagrindinėje byloje nagrinėjama finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistema.
- 93 Šiuo klausimu primintina, kad pagalba laikoma bet kokia valstybės priemonė, kad ir kokia būtų jos forma, kuri gali tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti įmonėms pranašumą arba kuri turi būti laikoma ekonomine nauda, kurios ją gaunanti įmonė nebūtų gavusi normaliomis rinkos sąlygomis (žr., be kita ko, 2013 m. gegužės 8 d. Sprendimo *Libert ir kt.*, C-197/11 ir C-203/11, EU:C:2013:288, 83 punktą ir 2014 m. balandžio 3 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 94 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 94 Kaip savo išvados 74–76 punktuose pažymėjo generalinė advokatė, nėra jokių abejonių, kad ARCO grupei pranašumą suteikė pagrindinėje byloje nagrinėjama finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistema, kurios, be to, skirtingai nei kiti finansų sektoriuje veikiantys veiklos licenciją gavę kooperatyvai, prašė pačios ARCO grupės bendrovės ir kuri vėliau pradėta joms taikyti. Iš tiesų ši garantijų sistema apsaugojo ARCO grupę nuo gresiančio privačių investuotojų pasitraukimo iš šios grupės bendrovių ir kartu suteikė jai, kaip pagrindinei akcininkei, galimybę dalyvauti rekapitalizuojant *Dexia* banką.
- 95 Tai, kad kiti suinteresuotieji asmenys, t. y. ARCO grupės bendrovių nariai fiziniai asmenys ir *Dexia* bankas, taip pat galėjo pasinaudoti tam tikrais minėtos garantijų sistemos teikiamais privalumais, negali atmesti galimybės, jog minėta grupė turi būti laikoma asmeniu, kuris pasinaudojo šia sistema.
- 96 Antra, primintina, kad SESV 107 straipsnio 1 dalimi draudžiama pagalba, kuria „palaikomos tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba“, t. y. atrankinio pobūdžio pagalba (2011 m. liepos 28 d. Sprendimo *Mediaset / Komisija*, C-403/10 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2011:533, 36 punktą ir 2015 m. sausio 14 d. Sprendimo *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 54 punktą).
- 97 Nors nagrinėjamu atveju Komisija 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 101 konstatuojamojoje dalyje nurodė, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistema yra „akivaizdžiai atrankinė“ priemonė, ARCO grupės bendrovės ginčija šios garantijų sistemos atrankumą.
- 98 Šiuo klausimu iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį reikalaujama nustatyti, ar pagal konkrečią teisinę sistemą dėl nacionalinės priemonės „tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba“ gali būti palaikomos labiau nei kitos, kurių, atsižvelgiant į minėtą sistemą siekiamą tikslą, faktinė ir teisinė padėtis yra panaši (2011 m. liepos 28 d. Sprendimo *Mediaset / Komisija*, C-403/10 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2011:533, 36 punktą; 2015 m. sausio 14 d. Sprendimo *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 55 punktą; šios dienos Sprendimo *Komisija / Hansesstadt Lübeck*, C-524/14 P, 41 punktą ir šios dienos Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, 54 punktą).

- 99 Kaip matyti iš šio sprendimo 65–83 punktų, Belgijos Karalystė išplėtė Belgijos teisėje numatytą indėlių garantijų sistemą taip, kad ji apimtų finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajus, kaip antai nagrinėjamus pagrindinėje byloje. Naudojimasis šia garantijų sistema suteikia ekonominį pranašumą šioms bendrovėms, palyginti su kitais ūkio subjektais, kurie siūlo įsigyti savo kapitalo dalis akcijų forma, tačiau kuriems tokia garantijų sistema netaikoma.
- 100 Kaip iš esmės pažymėjo generalinė advokatė savo išvados 81 punkte, finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų, kaip antai ARCO grupės bendrovių, atsižvelgiant į indėlių garantijų sistema siekiamą tikslą, kuris, kaip matyti iš Direktyvos 94/19 pirmos konstatuojamosios dalies, yra užtikrinti indėlininkų apsaugą tais atvejais, kai kredito įstaigose laikomi indėliai negražinami, ir stiprinti bankų sistemos stabilumą, faktinė ir teisinė padėtis yra panaši, nepaisant tam tikrų iš minėtų bendrovių teisinės formos išplaukiančių ypatumų, į kitų ūkio subjektų padėtį, nesvarbu, ar tai yra kooperatyvai, ar kitos bendrovės, kurios siūlo įsigyti savo kapitalo dalis akcijų forma, sudarydamos visuomenei galimybę investuoti kapitalą tokia forma, kuriai indėlių garantijų sistema netaikoma.
- 101 Todėl dėl Belgijos teisėje numatytos indėlių garantijų sistemos išplėtimo taip, kad ji apimtų finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajus, suteikiamas ekonominis pranašumas šioms bendrovėms, palyginti su kitais ūkio subjektais, kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į minėta sistema siekiamą tikslą, yra panaši į minėtų kooperatyvų padėtį, dėl to toks išplėtimas yra atrankinio pobūdžio.
- 102 Dėl sąlygų, susijusių su pagrindinėje byloje nagrinėjamos finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistemos poveikiu valstybių narių tarpusavio prekybai ir konkurencijos iškraipymu, kuri gali sukelti ši sistema, pažymėtina, jog tam, kad nacionalinę priemonę būtų galima pripažinti valstybės pagalba, reikia ne nustatyti realų atitinkamos pagalbos poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir faktinį konkurencijos iškraipymą, o tik išnagrinėti, ar tokia pagalba gali daryti poveikį šiai prekybai arba iškraipyti konkurenciją (2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, C-372/97, EU:C:2004:234, 44 punktą; 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Unicredito Italiano*, C-148/04, EU:C:2005:774, 54 punktą ir 2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *OTP Bank*, C-672/13, EU:C:2015:185, 54 punktą).
- 103 Nagrinėjamu atveju matyti, kad, pirma, Komisija 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 108 konstatuojamojoje dalyje galėjo manyti, jog dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamos garantijų sistemos ARCO grupei pavyko ilgiau išsaugoti savo rinkos dalį ir iš jos nebuvo atsiimtas kapitalas (dalis jo buvo atsiimta, bet mažiau, negu būtų buvę, jeigu ji nebūtų pasinaudojusi šia sistema), todėl kiti rinkos dalyviai, kurie turėjo konkuruoti pasikliaudami vien savo nuopelnais, o ne minėta garantijų sistema, negalėjo naudotis kapitalu, kuris būtų skirtas investicijoms.
- 104 Antra, kai valstybės narės suteikta pagalba sustiprina įmonės padėtį, palyginti su valstybių narių tarpusavio prekyboje kitų konkuruojančių įmonių padėtimi, reikia manyti, kad pagalba turėjo įtakos šiai prekybai (žr., be kita ko, 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.*, C-222/04, EU:C:2006:8, 141 punktą ir 2013 m. gegužės 8 d. Sprendimo *Libert ir kt.*, C-197/11 ir C-203/11, EU:C:2013:288, 77 punktą). Nebūtina, kad pagalbą gaunanti įmonė pati dalyvautų valstybių narių tarpusavio prekyboje. Kai valstybė narė įmonei suteikia pagalbą, veiklos mastai valstybės viduje gali būti išlaikyti arba išaugti, ir dėl to kitose valstybėse narėse įsteigtų įmonių galimybė patekti į šios valstybės narės rinką gali sumažėti (2013 m. gegužės 8 d. Sprendimo *Libert ir kt.*, C-197/11 ir C-203/11, EU:C:2013:288, 78 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 105 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, jog tai, kad ekonomikos, kaip antai finansinių paslaugų, sektorius, buvo iš esmės liberalizuotas Sąjungos lygiu, o tai sustiprino konkurenciją, kurią jau galėjo lemti Sutartyje numatytas laisvas kapitalo judėjimas, gali reikšti realią ar potencialią pagalbos įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai (šiuo klausimu žr. 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Cassa di*

Risparmio di Firenze ir kt., C-222/04, EU:C:2006:8, 142 ir 145 punktus ir 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Banco Privado Português ir Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 51 punktą).

- 106 Belgijos vyriausybės ir ARCO grupės bendrovių nurodyta aplinkybė, kad finansų sektoriuje veikiančių kooperatyvų narių – fizinių asmenų – turimų pajų vertė paprastai yra nedidelė, negali atmesti galimybės, jog pagrindinėje byloje nagrinėjama garantijų sistema iškraipo konkurenciją ir daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.
- 107 Iš tiesų, pagrindinėje byloje nagrinėjamos garantijų sistemos poveikis konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai turi būti vertinamas atsižvelgiant į finansų sektoriuje veikiančių veiklos licencijų gavusių kooperatyvų pajų, kuriems ši sistema taikoma, visumą, o ne į apsaugotą konkretaus bendrovės nario fizinio asmens kapitalą. Bet kuriuo atveju pagal Teisingumo Teismo praktiką vien tai, kad pagalbos dydis yra santykinai mažas arba įmonė, gaunanti paramą, yra santykinai nedidelė, nereiškia, kad negali būti daroma įtaka valstybių narių tarpusavio prekybai (2003 m. liepos 24 d. Sprendimo *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, EU:C:2003:415, 81 punktą ir 2015 m. sausio 14 d. Sprendimo *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 68 punktą).
- 108 Vadinas, Komisija pagrįstai galėjo manyti, jog sąlygos, susijusios su konkurencijos iškraipymu ir tuo, kad daroma įtaka valstybių narių tarpusavio prekybai, nagrinėjamu atveju yra įvykdytos.
- 109 Antra, dėl SESV 296 straipsnio prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamos garantijų sistemos kvalifikavimas kaip „valstybės pagalbos“, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, 2014 m. liepos 3 d. sprendime yra pakankamai motyvuotas.
- 110 Kaip matyti iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos, SESV 296 straipsnyje reikalaujamas motyvavimas turi atitikti ginčijamo akto pobūdį ir aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti institucijos, kuri priėmė šį aktą, argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimtą priemonę pagrindžiančius motyvus, o kompetentingas teismas – vykdyti jam pavestą kontrolę (2008 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Nuova Agricast*, C-390/06, EU:C:2008:224, 79 punktą ir 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Banco Privado Português ir Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 44 punktą).
- 111 Kadangi tam, kad priemonė galėtų būti kvalifikuojama kaip „valstybės pagalba“, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, reikia, kad būtų tenkinamos visos šioje nuostatoje nurodytos sąlygos, Komisijos sprendime, kuriame pateikiamas toks kvalifikavimas, turi būti išdėstyti motyvai, kodėl ši institucija mano, kad valstybės priemonė tenkina visas šias sąlygas (2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Banco Privado Português ir Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 45 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 112 Nagrinėjamu atveju 2014 m. liepos 3 d. sprendimas atitinka šiuos reikalavimus.
- 113 Konstatuotina, kad šis sprendimas teisiškai pakankamai motyvuotas, nes jo 91–110 konstatuojamosiose dalyse aiškiai ir nedviprasmiškai matyti priežastys, kodėl Komisija nusprendė, kad kiekviena iš SESV 107 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų nagrinėjamu atveju buvo patikrinta.
- 114 Šiomis aplinkybėmis primintina, kad nereikalaujama, jog motyvuose būtų nurodytos visos svarbios faktinės ir teisinės aplinkybės, nes klausimas, ar akto motyvai atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant ne tik į jo tekstą, bet ir į jo kontekstą bei į visas nagrinėjamą klausimą reglamentuojančias teisės normas (šiuo klausimu žr. 2005 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, C-138/03, C-324/03 ir C-431/03, EU:C:2005:714, 55 punktą ir 2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *Dole Food ir Dole Fresh Fruit Europe / Komisija*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 94 punktą).

- 115 Be to, kaip pažymėjo Komisija, atrodo, kad kai kuriais ARCO grupės bendrovių argumentais, pateiktais siekiant pagrįsti nurodytą motyvavimo trūkumą, kaip antai tais, kurie suformuluoti prašyme priimti prejudicinį sprendimą, siekiama labiau ginčyti 2014 m. liepos 3 d. sprendimo pagrįstumą nei motyvavimą. Tai matyti iš argumento, kuriuo šios bendrovės rėmėsi prieštaraudamos teismo praktikai, kurią Komisija nurodė grįsdama pranašumo buvimą, ir iš minėtų bendrovių pateiktų argumentų dėl sąlygų, susijusių su konkurencijos iškraipymu ir tuo, kad daroma įtaka valstybių narių tarpusavio prekybai.
- 116 Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje numatyta pareiga motyvuoti Sąjungos aktus yra esminis procedūrinis reikalavimas ir jį reikia skirti nuo motyvavimo pagrįstumo klausimo, nes pagrįstumas susijęs su ginčijamo akto teisėtumu iš esmės (žr. 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Total / Komisija*, C-597/13 P, EU:C:2015:613, 18 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 117 Taigi, išnagrinėjus antrąjį klausimą nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų paveikti 2014 m. liepos 3 d. sprendimo galiojimą.

Dėl trečiojo klausimo

- 118 Atsižvelgiant į atsakymą į antrąjį klausimą, į trečiąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl ketvirtojo–šeštojo klausimų

- 119 Ketvirtuoju–šeštuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, pirma, ar SESV 108 straipsnio 3 dalis aiškintina taip, kad pagal ją draudžiama įgyvendinti pagrindinėje byloje nagrinėjamą garantijų sistemą, ir, antra, ar 2014 m. liepos 3 d. sprendimas pažeidžia šią nuostatą tiek, kiek jis susijęs su data, kurią Komisijos konstatuota valstybės pagalba, jos manymu, buvo pradėta įgyvendinti.
- 120 Primintina, kad SESV 108 straipsnio 3 dalies pirmame sakinyje nurodyta, jog valstybės narės privalo pranešti apie visus ketinimus suteikti ar pakeisti pagalbą. Pagal SESV 108 straipsnio 3 dalies paskutinį sakinį pagalbą ketinanti suteikti valstybė narė planuojamų priemonių neįgyvendina, kol minėta procedūra neužbaigiama galutiniu Komisijos sprendimu. Šioje nuostatoje numatytu draudimu siekiama, kad pagalbos padariniai nepasireikštų prieš tai, kai baigsis Komisijai suteiktas protingas terminas detaliam išnagrinėti projektą ir prireikus pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą (2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Banco Privado Português ir Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 57 punktą ir jame nurodyta teismo praktiką).
- 121 Taigi SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyta naujų pagalbos projektų prevencinė kontrolė (žr. 1973 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Lorenz*, 120/73, EU:C:1973:152, 2 punktą; 2013 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, 25 punktą ir 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Banco Privado Português ir Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 58 punktą).
- 122 Iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad pagalbos priemonė, įgyvendinta pažeidžiant iš SESV 108 straipsnio 3 dalies išplaukiančius išpareigojimus, yra neteisėta (2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Banco Privado Português ir Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 59 punktą ir jame nurodyta teismo praktiką).
- 123 Nagrinėjamu atveju iš 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 1 konstatuojamosios dalies matyti, kad apie pagrindinėje byloje nagrinėjamą garantijų sistemą Komisijai buvo pranešta tik 2011 m. lapkričio 7 d., t. y. tą dieną, kurią tos pačios dienos Karaliaus nutarimu buvo patenkintas prašymas apsaugoti ARCO grupės bendrovių kapitalą taikant šią garantijų sistemą.

- 124 Negalima manyti, kad tokioje pažengusioje stadijoje pateiktas pranešimas yra atliktas „laiku“, kaip tai suprantama pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį.
- 125 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 110 konstatuojamoji dalis, kurioje nurodyta, kad valstybės pagalbą sudarantys elementai atsirado ne vėliau kaip priėmus 2011 m. spalio 10 d. Karaliaus nutarimą, tačiau pagrindinėje byloje nagrinėjama garantijų sistema sukurtas pranašumas egzistavo jau tuo metu, kai 2008 m. spalio 10 d. Belgijos vyriausybė paskelbė apie šios priemonės sukūrimą, neleidžia nedviprasmiškai nustatyti datos, kurią, Komisijos manymu, buvo pradėta įgyvendinti pagrindinėje byloje nagrinėjama garantijų sistema.
- 126 Tačiau, nesant būtinumo nustatyti, ar 2014 m. liepos 3 d. sprendimu konstatuota valstybės pagalba buvo pradėta įgyvendinti nuo pirmojo paskelbimo apie ją 2008 m. spalio 10 d. Belgijos vyriausybės pranešimu spaudai, ar tik 2011 m. lapkričio 7 d. Karaliaus nutarimu arba vieną iš dienų, kurias prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo tarp šių dviejų datų, konstatuotina, kad, kadangi asmenys, kurie naudojami pagrindinėje byloje nagrinėjama garantijų sistema, įgijo teisę prisijungti prie šios sistemos vėliausiai pagal 2011 m. lapkričio 7 d. Karaliaus nutarimą, pastarąją datą pateiktas pranešimas apie šią sistemą bet kuriuo atveju atliktas tuo metu, kai sistema nebebuvo „ketinimų“ stadijoje, kaip tai suprantama pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį. Todėl, kaip savo išvados 118 punkte pažymėjo generalinė advokatė, buvo pažeistas Komisijos atliekamos prevencinės kontrolės principas.
- 127 Tai reiškia, kad Komisija 2014 m. liepos 3 d. sprendimo 143 konstatuojamojoje dalyje bet kuriuo atveju galėjo pagrįstai daryti išvadą, jog „[Belgijos Karalystė] neteisėtai [įgyvendino pagrindinėje byloje nagrinėjamą garantijų sistemą,] pažeisdama [SESV] 108 straipsnio 3 dalį“.
- 128 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į ketvirtąjį–šeštąjį klausimus reikia atsakyti: SESV 108 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama tokia garantijų sistema, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, jeigu ji buvo įgyvendinta pažeidžiant iš šios nuostatos išplaukiančius įsipareigojimus.
- 129 Išnagrinėjus šiuos klausimus nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų paveikti 2014 m. liepos 3 d. sprendimo galiojimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 130 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti tas teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/19/EB dėl indėlių garantijų sistemų, iš dalies pakeistos 2005 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/1/EB, 2 ir 3 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jais valstybėms narėms nenustatoma pareigos priimti finansų sektoriuje veikiančių veiklos licenciją gavusių kooperatyvų pajų garantijų sistemą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje, ir pagal juos nedraudžiama, kad valstybė narė priimtų tokią sistemą, jeigu ši sistema nekenkia indėlių garantijų sistemos, kurią valstybės narės turi nustatyti pagal šią direktyvą, praktiniam veiksmingumui, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, ir jeigu ši sistema atitinka ESV sutartį, visų pirma SESV 107 ir 108 straipsnius.**

2. Išnagrinėjus *Grondwettelijk Hof* (Konstitucinis Teismas, Belgija) pateiktus prejudicinius klausimus nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų paveikti 2014 m. liepos 3 d. Komisijos sprendimo dėl valstybės pagalbos SA.33927 (2012/C) (ex 2011/NN), kurią suteikė Belgija[:]
Garantijų sistema, pagal kurią apsaugomos finansinių kooperatyvų narių – fizinių asmenų – akcijos [pagal kurią apsaugomi finansinių kooperatyvų narių – fizinių asmenų – pajai], galiojimą.
3. SESV 108 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama tokia garantijų sistema, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, jeigu ji buvo įgyvendinta pažeidžiant iš šios nuostatos išplaukiančius įsipareigojimus.

Parašai.